

Aan de directie van ROER College Schöndeln
t.a.v. de heer M. van de Mortel, directeur
Postbus 1014
6040 KA Roermond

datum: 26 juni 2023
kenmerk: VIS230615
onderwerp: VCPS - Periodieke visitatie ROER College Schöndeln 15 juni 2023

Geachte heer van de Mortel, beste Mark

Allereerst willen wij jullie en al degenen die hebben bijgedragen aan de organisatie van deze visitatie hartelijk danken voor de warme ontvangst (met Limburgse vlaai), die ons op 15 juni jongstleden ten deel viel tijdens ons bezoek aan het ROER College Schöndeln, dat gelegen is op een prachtige groene locatie in de stad Roermond. Helaas bleek Hans Luyendijk, de voorzitter van het visitatieteam, niet beschikbaar als gevolg van een onfortuinlijk accident. Zijn plaats is ter elfder ure, na overleg met de school en het bestuur van de VCPS, overgenomen door Edien Lammers, coördinator van het Steunpunt Cultuurprofiel scholen. Christa Thoolen, net als Hans Luyendijk lid van het team van vaste bezoekers, heeft het voorzitterschap overgenomen. De andere leden van het visitatieteam waren Anne Segeren, algemeen directeur van de Johan de Wit scholengemeenschap in den Haag en Hanneke Bleijs, cultuurcoördinator van het Jacob Roelands Lyceum in Boxtel en haar leerlingen Marenne Eijgel en Wouter van den Brand, beiden uit 4 vwo.

Wij danken al onze gesprekspartners, directeur, teamleiders, cultuurcoördinatoren, docenten en leerlingen, voor de openhartige en plezierige wijze waarop ze ons tegemoet traden. Zij hebben ons allen vanuit hun eigen perspectief duidelijk gemaakt wat er in de voorbije vier jaar zoal is voorgevallen, wat dat teweeg heeft gebracht en welke kansen men ziet voor het behoud van het Cultuurprofiel.

Het dossier dat ons tevoren was toegezonden was compleet en transparant en dat heeft ons in de voorbereiding erg geholpen, al was het maar omdat de stukken aanleiding vormden voor veel, en ook fundamentele vragen.

Context

Het ROER College Schöndeln is kort na de vorige visitatie in 2019 gefuseerd met Mavo Roermond. In 2020 trad een nieuwe directeur aan en brak corona uit. De fusie was nog niet geheel rond. Financieel stond de school er beroerd voor. Ziedaar het decor waarin het spel gespeeld moest worden. Er moesten drastische keuzes worden gemaakt in een situatie waarin betrokkenen elkaar niet of nauwelijks konden ontmoeten en alle zeilen bijgezet moesten worden om het hoofd boven water te houden.

Het schoolplan 2020-2024 draagt daar de sporen van. In dat schoolplan worden de hoofdlijnen van het nieuwe, gezamenlijke onderwijsconcept van de gefuseerde school uit de doeken gedaan (competentieonderwijs), zonder daarin concreet te refereren aan de bestaande profielen (Cultuurprofiel en Technasium). Bezuinigingen bleken onvermijdelijk: er is flink geschrapt in het aantal K&C-uren, en Sport en Bewegen deed naast het Cultuurprofiel en Technasium zijn intrede vooral met het oog op de veronderstelde voorkeur van mavoleerlingen.

Om het competentie-onderwijs handen en voeten te geven is het onderbouw-vak ID+ geïntroduceerd. Dit schooljaar (2022-2023) is daarmee gestart in de brugklas. Drie projecten, elk georiënteerd op een van de thema's K&C, O&O en S&B, hebben daarin een plaats gekregen. In leerjaar 2 en 3 wordt leerlingen vervolgens meer keuze geboden om in K&C-, O&O- of S&B-projecten hun competenties verder te ontwikkelen. Zij worden daarin begeleid door een coach. Het unieke vak Cultuurstroom komt daarmee te vervallen.

Met deze constatering zijn we aangeland bij de fundamentele vraag bij deze visitatie: is het ROER College Schöndeln als gevolg van deze beleidswijzigingen nog wel een Cultuurprofielschool? De school schreeuwt het weliswaar van de gevels, waar overal het logo van de vereniging je in groot formaat tegemoet komt, en ook in het gebouw sta je voortdurend oog in oog met kunstwerken van leerlingen, maar de documenten werpen de vraag op of de nu gekozen inhoud nog wel voldoende de lading dekt.

Domein Visie, beleid, doelen

Zoals gezegd, de ons toegezonden documenten waren helder, duidelijk en goed onderbouwd. Vergeleken met de vorige visitatie is dat een belangrijke vooruitgang, waarvoor de commissie graag zijn waardering wil uitspreken.

Vanuit het perspectief van de VCPS bekeken zijn er echter wel de nodige kanttekeningen te plaatsen.

Het Schoolplan 2020-2024 rept met geen woord over het Cultuurprofiel (noch over het Technasium). Wat voorheen profielen waren, wordt nu aangeduid met thema's binnen het competentieonderwijs. De directeur beaamde dat ten tijde van het opstellen van het Schoolplan de school zich in dermate stormachtig weer bevond en de communicatie tussen de fusiepartners als gevolg van corona zodanig gemankeerd was dat scherpe (profiel)keuzes nog voorbarig werden geacht.

Opmerkelijk is ook dat het cultuurbeleidsplan niet als een Cultuurprofielplan wordt gepresenteerd maar als 'Kunst en Cultuurbeleidsplan', waarmee op voorhand de suggestie wordt gewekt dat dit beleid alleen betrekking heeft op de K&C-vakken en daarmee minder relevant is voor de school als geheel. Ook is ons niet geheel duidelijk geworden wat de status van dit document is. Het is ter informatie voorgelegd aan de MR, niet ter instemming, waardoor noodzakelijk formeel commitment ontbreekt.

Het nieuwe vak ID+ vormt de hoeksteen van het nieuwe beleid, dat de focus legt op competentieonderwijs. Erkend wordt dat werken aan competenties binnen de K&C-vakken al heel behoorlijk ontwikkeld is en dat deze kennis en ervaring onmisbaar is voor de verdere ontwikkeling van het vak ID+. Dit biedt mooie kansen om meerdere vliegen in één klap te slaan: versterken van de rol van K&C-educatie binnen de ID+-

projecten, samenwerking met de technasium-gerelateerde vakken en in de toekomst wellicht ook andere vakken. Of die kansen ook daadwerkelijk benut zullen en kunnen worden zal de toekomst uitwijzen.

Domein Randvoorwaarden

Een van de criteria die de Vereniging CultuurProfielScholen hoog in het vaandel heeft staan is de onvoorwaardelijke steun van de schoolleiding voor de cultuurprofilering. De commissie heeft een aantal redenen om hier vraagtekens bij te zetten.

Als er bezuinigd moet worden zitten de K&C-vakken vaak in de hoek waar de klappen vallen. Zo ook op het ROER College Schöndeln, ondanks het predicaat Cultuurprofielschool. In kwantitatieve zin is er dus geen sprake van behoud en doorontwikkeling maar van afbraak. Daar staat tegenover dat volgens de schoolleiding het competentieonderwijs mooie kansen biedt tot hernieuwde profilering van het K&C-onderwijs.

Uit de zelfevaluatie bleek dat men binnen de schoolleiding niet op één lijn zit. Zonder wrijving geen glans, maar wil het Cultuurprofiel in de toekomst kansrijk zijn, dan kan dit een serieuze handicap blijken te zijn.

De leden van de schoolleiding die de commissie heeft gesproken zijn overigens vol goede moed en benadrukken vooral de kansen die de keuze voor competentie-onderwijs biedt voor de ontwikkeling van creativiteit en innovatief denken. De schoolleiding stelt zich hierin terughoudend op en legt de verantwoordelijkheid daarvoor bij het ID+-kernteam en ook de cultuurcoördinatoren. Dat is een keuze die we respecteren, maar of dit de kansen voor het cultuurprofiel ten goede komt, valt niet met zekerheid te zeggen.

De beide cultuurcoördinatoren hebben naar eigen zeggen de knop omgedraaid. Het aanvankelijke pessimisme en verdriet heeft plaatsgemaakt voor gematigd optimisme. Beiden zien kansen voor vernieuwing en sluiten niet uit dat het cultuurprofiel weer tot bloei kan komen, zij het met andere bloemen en in een andere tuin.

Ook het draagvlak onder docenten van andere vakken voor de cultuurprofilering is blijkens de zelfevaluaties een punt van aanhoudende zorg. Het is ook niet voor niets een speerpunt in het Kunst- en Cultuurbeleidsplan. In het gesprek met de docenten bespeurden we overigens niet alleen welwillendheid jegens K&C, maar ook wel verdriet om hetgeen verloren is gegaan. Men heeft zeker oog voor de kansen en mogelijkheden, maar de tijd ontbreekt vaak om er met elkaar over te spreken. Vanuit de commissie is de suggestie gedaan om een schoolbrede studiedag eens in het teken te stellen van de vraag: 'Wat kan K&C voor jouw vak betekenen en andersom, wat kan jouw vak bijdragen aan het cultuurprofiel?'

Qua ruimtelijke infrastructuur gaat de school een roerige tijd tegemoet, omdat binnen afzienbare tijd nieuwbouw zal plaatsvinden en het huidige jaren-zestig gebouw tegen de vlakte zal gaan. Dat biedt perspectief maar zorgt op korte termijn voor veel onrust.

De voorzieningen voor de kunstvakken zijn op orde. We waren in de gelegenheid om een generale repetitie bij te wonen van het Gesamtkunstwerk van het 3^e leerjaar. Dit vond plaats in een aantal lokalen en niet op een heus podium, wat op ons een wat

schamele indruk maakte en een gemiste kans lijkt voor leerlingen om echte podiumervaring op te doen.

Domein Curriculum

Het aantal uren voor de kunstvakken in de onderbouw is vrij minimaal en ondanks dat er op havo/vwo nog steeds eindexamen kan worden gedaan in het vak drama, ontbreekt dit vak in de onderbouw volledig op de lessentabel. Bij de vorige visitatie zijn daar al zorgen over uitgesproken. In de huidige situatie is de positie van dit belangrijke en volgens de commissie onmisbare vak nog nijpender geworden, want het is volstrekt niet duidelijk welke rol drama zal krijgen binnen het competentie-onderwijs. Er worden wel verwachtingen uitgesproken maar die zijn nog nergens concreet gemaakt. En met alleen 'presentations of learning' mist het vak toch echt de nodige diepgang.

Omdat nog veel onduidelijk is over de inbreng, de betekenis, de kwaliteit, en de diepgang van het K&C-onderwijs binnen ID+, is de commissie ook bezorgd over de toekomst van de kunstvakken in de bovenbouw. Met het geleidelijk aan verdwijnen van het vak Cultuurstroom verdwijnt ook een solide basis voor de bovenbouwvakken, tenzij deze binnen ID+ weer opgebouwd kan worden.

In het Kunst- en Cultuuronderwijsplan is een van de doelstellingen om het vak Beeldende Vorming als examenvak in de mavo aan te bieden, maar welke overtuigende stappen in het aanbod van de kunstvakken daartoe gezet worden, blijft nog in het vage.

De commissie vroeg zich ook af waar binnen het curriculum de voor de hand liggende connectie tussen competentieonderwijs, K&C en burgerschap is te vinden. In antwoord op onze vragen daarover werd voor dit moment verwezen naar de vakken aardrijkskunde en maatschappijleer.

Hoopgevend is dat er binnen de Switch-uren en buiten het curriculum een rijk aanbod is aan culturele activiteiten waar door leerlingen ook veel gebruik van gemaakt wordt.

Domein Samenwerking en Communicatie

Het ROER College Schöndeln kan al jaren bouwen op stevige relaties met culturele instellingen in de regio. Deze samenwerkingsrelaties dienen juist nu gekoesterd te worden omdat ze in hun expert-rol een belangrijke rol kunnen spelen bij het opzetten van mooie projecten binnen ID+, die mede tot doel hebben om de buitenwereld en school nauwer met elkaar te verbinden.

De commissie zag hiervan een aardig voorbeeld in de opdracht van Innovation Playground om een kledinglijn te ontwerpen voor zorgrobots.

Zoals gezegd, aan de buitenkant laat de school via uitbundige exposure graag zien dat het (nog) een Cultuurprofielschool is. Dit staat in schril contrast met de website: het cultuurprofiel is daar niet of nauwelijks herkenbaar. Pas na enig doorklikken kom je te weten dat je te maken hebt met een Cultuurprofielschool.

Domein Kwaliteitszorg

Op het gebied van kwaliteitszorg heeft de school een reputatie hoog te houden en doet dat ook. Wel heeft de commissie, mede gevoed door de feedback van een leerling uit de brugklas ('stelt niks voor!'), zorg over de borging van de kwaliteit en diepgang van het K&C-onderwijs binnen ID+.

De leerlingen die we gesproken hebben zeiden unaniem geen spijt te hebben van hun keuze voor deze school. Ze voelen zich er prettig en gekend.

Concluderend

De centrale vraag tijdens deze visitatie was of het ROER College Schöndeln na alle ingrijpende veranderingen nog een cultuurprofielschool is. Dat was voor de commissie, ook aan het eind van het bezoek, geen uitgemaakte zaak.

Feit is dat op dit moment op havo/vwo nog in 2 van de 3 leerjaren het vak Cultuurstroom gegeven wordt. Dat zal ook komend schooljaar zo zijn, omdat het ontwikkelen van ID+ projecten meer tijd kost dan voorzien.

Feit is ook dat K&C in de bovenbouw havo/vwo nog ruimschoots aanwezig blijft met drie kunstvakken. Er zijn plannen om ook in de mavo een kunstvak in de bovenbouw te introduceren.

En op de derde plaats, de school ademt nog steeds kunst en cultuur; waar je ook kijkt, overal hangen en staan kunstwerken van leerlingen. Het cultuurprofiel is (nog) eigen aan de school.

Anderzijds heeft de school ervoor gekozen om zich op andere wijze naar de buitenwereld te presenteren door niet de specifieke profielen, maar het competentieonderwijs centraal te stellen, met het vak ID+ als boegbeeld (zie o.a. de website).

Binnen dat nieuwe vak, dat beeldbepalend zal zijn voor de onderwijsvisie van de school, is de positie van K&C-onderwijs nog heel ongewis. Tijdens ons bezoek hebben we geconstateerd dat velen binnen de organisatie de inbreng van kunst en cultuur veel kansen toedichten, maar of die kansen benut zullen worden zal eerder afhangen van het keuzegedrag van leerlingen (eigen verantwoordelijkheid) dan van gerichte, inhoudelijke sturing door het management, die voor zichzelf vooral een faciliterende rol ziet.

De cultuurcoördinatoren zijn zeer gemotiveerd om de handschoen op te pakken en voelen zich daarin ook gesteund door de directeur.

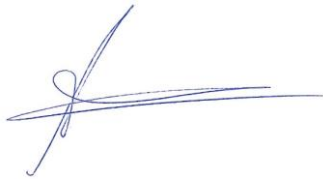
Na ampel beraad adviseren wij het bestuur om het lidmaatschap van het ROER College Schöndeln te verlengen met een periode van twee jaar en de volgende visitatie te laten plaatsvinden in het najaar van 2025. Onze belangrijkste overwegingen hierbij zijn:

- in 2025 is er een nieuw Schoolplan, dat dan hopelijk meer duidelijkheid kan bieden over de waarde van het cultuurprofiel voor de school;
- in 2025 kan teruggekeken worden op drie jaar ervaring met ID+ in de volledige onderbouw, waarbij de dan aangestelde visitatiecommissie met name aandacht zal dienen te hebben voor de reikwijdte, de kwaliteit en de diepgang van het K&C-aandeel;

- op dat moment is er ook zicht op de keuze van leerlingen voor de kunstvakken in de bovenbouw en in welke mate die keuze beïnvloed is door het traject dat zij in de onderbouw doorlopen hebben.

Wij hopen van harte dat de school erin zal slagen om de cultuurprofilering de komende jaren een nieuw gezicht te geven.

Met vriendelijke groet,
namens de visitatiecommissie

A handwritten signature in blue ink, consisting of a stylized 'X' or 'K' shape followed by a long horizontal stroke.

Christa Thoolen,
voorzitter